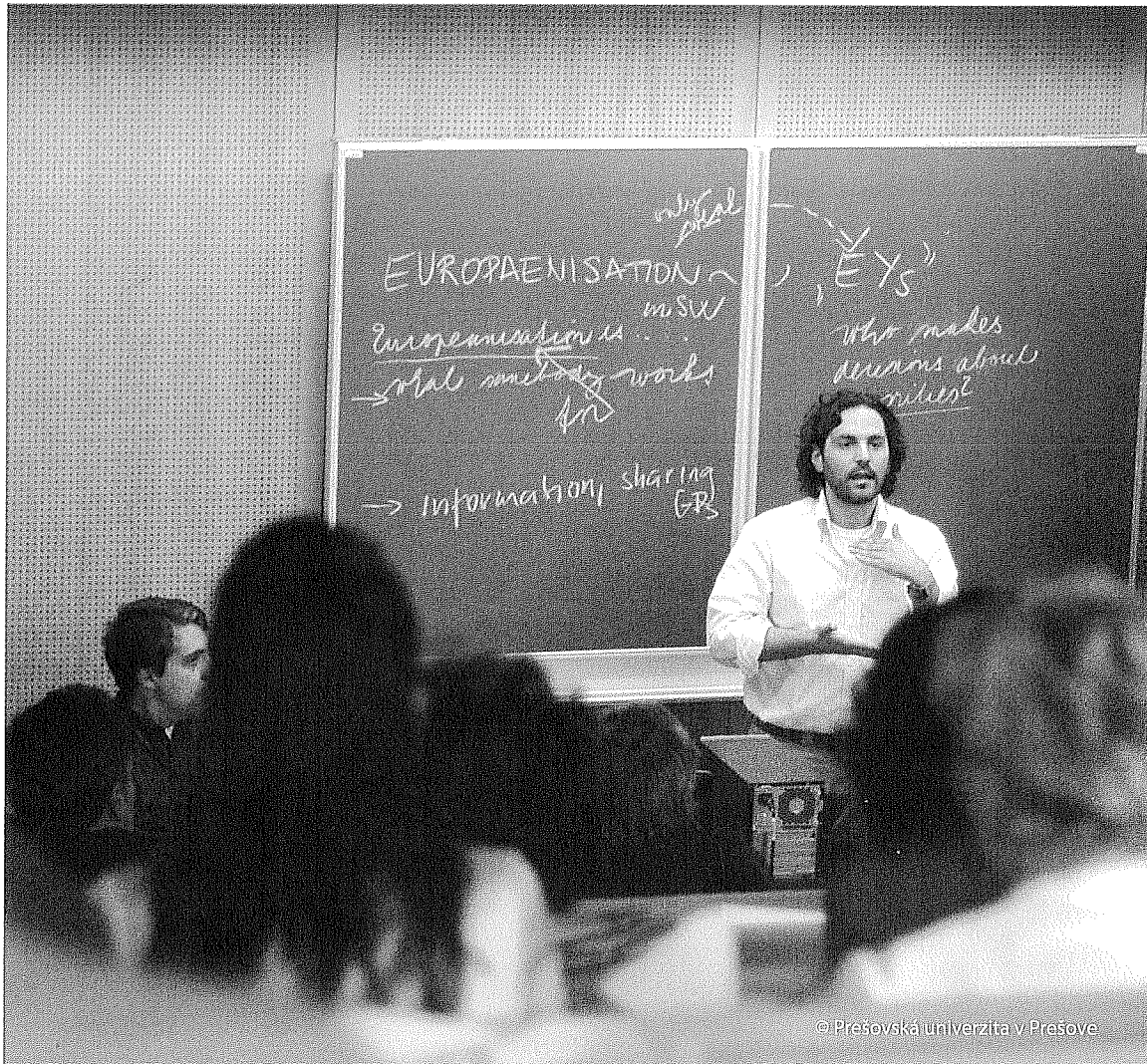

sp

sociální práce sociálna práca

nabízíme spojení teorie s praxí
ponúkame spojenie teórie s praxou

Vzdělávání v sociální práci

2

2019

ročník 19

vydává Asociace vzdělavatelů v sociální práci
a Evropský výzkumný institut sociální práce OU

Sociální práce / Sociálna práca

Czech and Slovak Social Work

Recenzovaný odborný časopis

Šéfredaktor / Editor-in-chief:

Libor Musil, Masaryk University, Czech Republic

Zástupci šéfredaktora / Deputy to the Editor-in-chief:

Brian Littlechild, University of Hertfordshire, United Kingdom

Eva Mydlikova, Trnava University in Trnava, Slovakia

Redakční rada / Editorial Board

Balogova Beata, University of Presov, Slovakia

Barretta-Herman Angeline, University of St. Thomas, Minnesota, USA

Erath Peter, Catholic University of Eichstätt, Germany

Ewijk Hans Van, University for Humanistic Studies, Nederland

Gojova Alice, University of Ostrava, Czech Republic

Gulczynska Anita, University of Lodz, Poland

Hämäläinen Juhana, University of Eastern Finland, Kuopio, Finland

Chytil Oldrich, University of Ostrava, Czech Republic

Jovelin Emmanuel, Catholic University of Lille, France

Keller Jan, University of Ostrava, Czech Republic

Klusacek Jan, Evangelical Theological Seminary College, Czech Republic

Kristan Alois, Jabok College, Czech Republic

Matulayova Tatiana, Palacky University, Czech Republic

Mills Karen, University of Hertfordshire, United Kingdom

Metteri Anna, University of Tampere, Finland

Montgomery Arlene, University of Texas at Austin, USA

Novosad Libor, Palacky University, Czech Republic

Payne Malcolm, Manchester Metropolitan University, United Kingdom

Rusnakova Marketa, Catholic University in Ruzomberok, Slovakia

Semigina Tetyana, Academy of Labour, Social Relations and Tourism, Kyiv, Ukraine

Schavel Milan, St Elizabeth University in Bratislava, Slovakia

Sookraj Dixon, University of British Columbia, Okanagan, Canada

Sykorova Dana, Palacky Univerzity Olomouc, Czech Republic

Balaz Roman, Masaryk University, Czech Republic

Vychází 6x ročně / The Journal is published 6 times per year (4 times in Czech and Slovak, 2 times in English)

ISSN 1213-6204 (Print), ISSN 1805-885X (Online)

Registrační číslo MK ČR / Registration Number of the Ministry of Culture: MK ČR E 13795

Číslo vyšlo 31. března 2019 / This issue was published on 31st March 2019

Editor čísla / Issue Editor:

Milan Schavel, St Elizabeth University in Bratislava, Slovakia

Vydává / Published by:

Asociace vzdělavatelů v sociální práci, Joštova 10, 602 00 Brno, IČO: 49465619,

a Evropský výzkumný institut sociální práce OU, Fr. Šrámka 3, Ostrava

Foto na titulní straně: Fotografie z mezinárodní konference Výzvy a trendy vo vzdelávaní v sociálnej práci, ktorou v roce 2012 pořádala FF PU v Prešove

Korektura / Proofreading: Vilem Kmunicek

Grafická úprava / Layout: Radovan Goj (www.goj.cz)

Tisk / Print: Printo, spol. s r. o. (www.printo.cz)

Webové stránky časopisu / Journal Website: www.socialniprace.cz

Editorial

Editorial	3
-----------------	---

Stati

Monika Punová: Posilování odolnosti v praktickém vzdělávání studentů sociální práce	5
Andrej Mátel, Bohuslav Kuzyšin, Milan Schavel: Reflexia ďalšieho vzdelávania a profesijného rozvoja sociálnych pracovníkov na Slovensku a v Českej republike	21
Markéta Janíková: Vzdělávání v sociální práci ze sociologické perspektivy	43
Barbora Gründelová: Genderové aspekty v sociální práci s rodinou – implikace pro vzdělávání	53
Alžbeta Brozmanová Gregorová, Zuzana Heinzová, Katarína Kurčíková, Michaela Šavrnachová, Jana Šolcová: Rozvoj klíčových kompetencí studentov a študentiek sociálnej práce prostredníctvom stratégie service learning	68
Katarína Levická, Dominika Uhnáková: Problémy v praktickom vzdelávaní študentiek a študentov sociálnej práce	88
Oldřich Matoušek, Kateřina Hejnová: Profesiogram jako podklad pro konstrukci vzdělávacích programů	106
Martina Černá, Markéta Dubnová, Daniel Hanzl, Vlasta Řezníková: Inovace výuky předmětu psychiatrie za účelem snížení stigmatizace osob s duševním onemocněním	118
Silvia Morávková, Nikoleta Fellnerová, Jakub Pikna, Miroslava Balážová, Martina Mojtová: Vnútorná a vonkajšia motivácia študentov Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre k štúdiu sociálnej práce	133
Recenze	
Magda Kučerková, Ján Knapík: Cesta do Compostely. Legendy, história, skúsenosti. (Michaela Štefanová)	148
Online prakticko-publicistická časť časopisu	152
Naše poslání a cíle	153
Zaměření příštího čísla	154

Editorial

Editorial	3
-----------------	---

Articles

Monika Punova: Resiliency Enhancement in Field Education of Social Work Students	5
Andrej Matel, Bohuslav Kuzysin, Milan Schavel: Reflection of Continuing Education and Professional Development of Social Workers in Slovakia and the Czech Republic	21
Marketa Janikova: Social Work Education from Sociological Perspective	43
Barbora Grundelova: Gender Aspects in Family Social Work – Implications for Education	53
Alzbeta Brozmanova Gregorova, Zuzana Heinzova, Katarina Kurcikova, Michaela Savrnochova, Jana Solcova: Development of Social Work Student’s Key Competences trough Service-learning	68
Katarina Levicka, Dominika Uhnakova: Problems in Fieldwork Education of Social Work Students	88
Oldrich Matousek, Katerina Hejnova: Professiogram as a Basis for Construction of Educational Programs	106
Martina Cerna, Marketa Dubnova, Daniel Hanzl, Vlasta Reznikova: Innovation of Psychiatry Course to Reduce the Stigmatization of the People with Mental Illness ...	118
Silvia Moravkova, Nikoleta Fellnerova, Jakub Pikna, Miroslava Balazova, Martina Mojtova: Intrinsic and Extrinsic Motivation of Students of Constantine the Philosopher University in Nitra Regarding Study of Social Work	133
Book Reviews	
Book Reviews	148
Online Practical-Journalistic Part of the Journal	152
Our Mission	153
Next Issue Focus	154

Vnútoraná a vonkajšia motivácia študentov Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre k štúdiu sociálnej práce

Intrinsic and Extrinsic Motivation of Students of Constantine the Philosopher University in Nitra Regarding Study of Social Work

Silvia Morávková, Nikoleta Fellnerová, Jakub Pikna,
Miroslava Balážová, Martina Mojtová

Mgr. Silvia Morávková¹ vyštudovala sociálnu prácu na Katedre sociálnej práce a sociálnych vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Následne sa profesijne venovala sociálnej práci s osobami so zdravotným znevýhodnením a s autizmom. V súčasnosti pokračuje v doktorandskom štúdiu sociálnej práce na tej istej katedre. Venuje sa téme integrácie irackých kresťanov na Slovensku. Aktuálne participuje v pilotnom projekte Návrhu stratégie prístupnosti pre všetkých v meste Nitra ako odborníčka pre osoby s mentálnym a sluchovým postihnutím.

Mgr. Nikoleta Fellnerová² vyštudovala sociálnu prácu na Katedre sociálnej práce a sociálnych vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. V súčasnosti na danej katedre pokračuje v doktorandskom štúdiu. Jej hlavným zameraním sú prístupy a metódy v sociálnej práci, sociálna patológia, profesionálne náhradné rodičovstvo a CAN syndróm.

Mgr. Jakub Pikna³ vyštudoval sociálnu prácu na Katedre sociálnej práce a sociálnych vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Počas štúdia sa venoval oblasti seniorov. V súčasnosti pokračuje na doktorandskom štúdiu a je dobrovoľníkom v internetovej psychologicko-sociálnej poradni pre mladých IPčko.sk a zároveň pôsobí ako delegát Študentskej rady vysokých škôl v SR. Venuje sa téme kritickej sociálnej práce s rómskou komunitou a sociálnej politike.

Mgr. Miroslava Balážová⁴ vyštudovala psychológiu na Katedre psychologických vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. V súčasnosti pokračuje v doktorandskom štúdiu na tej istej katedre. Zameriava sa na skúmanie osobnostných a interpersonálnych prediktorov školskej subjektívnej pohody adolescentov.

¹ Kontakt: Mgr. Silvia Morávková, Katedra sociálnej práce a sociálnych vied, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva UKF, Kraskova 1, 949 74 Nitra; silvia.moravkova@ukf.sk

² Kontakt: Mgr. Nikoleta Fellnerová, Katedra sociálnej práce a sociálnych vied, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva UKF, Kraskova 1, 949 74 Nitra; nikoleta.fellnerova@ukf.sk

³ Kontakt: Mgr. Jakub Pikna, Katedra sociálnej práce a sociálnych vied, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva UKF, Kraskova 1, 949 74 Nitra; jakub.pikna@ukf.sk

⁴ Kontakt: Mgr. Miroslava Balážová, Katedra psychologických vied, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva UKF, Kraskova 1, 949 74 Nitra; miroslava.balazova@ukf.sk

Prof. PhDr. Martina Mojtoová, PhD.,⁵ je vedúcou Katedry sociálnej práce a sociálnych vied FSVaZ UKF v Nitre. Zameriava sa na oblasť metód a prístupov v sociálnej práci, sociálnu prácu v zdravotníctve, sociálnu prácu v paliatívnej a hospicovej starostlivosti a sociálno-rizikové javy. Je absolventkou niekoľkých certifikovaných výcvikov, autorkou a spoluautorkou publikácií, monografií, vysokoškolských učebníc, vedeckých a odborných článkov v zahraničných a domácich časopisoch. Je členkou viacerých vedeckých, odborných a profesijných spoločností.

Abstrakt

CIELE: Zámerom výskumu bolo identifikovať faktory vnútornej a vonkajšej motivácie študentov/tiek sociálnej práce zohľadnených pri výbere štúdia a zistiť, ako študenti/tky sociálnej práce hodnotia svoje štúdium. **TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ:** Motivácia je vnútorný proces človeka, ktorý súvisí s jeho činnosťou a úlohou v spoločnosti. Vnútorná motivácia vychádza z vlastného záujmu, samotné učenie človeka teší a súvisí s potrebou sebarealizácie. Vonkajšia motivácia, ktorou sa dosahuje vysoký výkon, predstavuje hnaciu silu pre človeka z prostredia. **METÓDY:** Použitý bol nami konštruovaný dotazník. Obsahoval 26 tvrdení popisujúcich možnú motiváciu študentov/tiek študujúcich v odbore sociálna práca a aplikovaná sociálna práca. **VÝSLEDKY:** Participanti dosahovali v priemere vyššie skóre vo vnútornej ako vonkajšej motivácii. Zistili sme, že študenti v porovnaní so študentkami sociálnej práce dosahovali štatisticky významne nižšie skóre vo vnútornej motivácii a štatisticky významne vyššie skóre vo vonkajšej motivácii. Študenti/tky sa štatisticky významne líšili v miere vonkajšej aj vnútornej motivácie vzhľadom k stupňu štúdia. **IMPLIKÁCIE PRE SOCIÁLNU PRÁCU:** Zistené výsledky predstavujú dôležité zistenia v oblasti vzdelávania sociálnych pracovníkov, môžu prispieť k inovácii študijného odboru a kvalitnejšiemu vzdelávaniu. Sú implikáciou pre výskumy na iných vysokých školách.

Kľúčové slová:

motivácia, sociálna práca, študenti, univerzita, štúdium

Abstract

OBJECTIVES: The main objective of the research is to identify factors of intrinsic and extrinsic motivation of social work students and to find out how they evaluate their studies. **THEORETICAL BASE:** Motivation is the intrinsic process of a person related to his activity and role in society. Intrinsic motivation is based on one's self interest and is also related to the need of self-realization. Extrinsic motivation is a driving force for the human being from the outside. **METHODS:** We used a self-constructed questionnaire containing 26 items describing potential motivation of social work students. **OUTCOMES:** Participants scored higher in intrinsic motivation. We found out that male students in comparison with female achieved statistically significantly lower scores in intrinsic motivation and statistically significantly higher scores in extrinsic motivation. Students also have had a statistically significant difference in the ratio of extrinsic and intrinsic motivation in a relation to the degree of the study. **SOCIAL WORK IMPLICATIONS:** The results represent the important findings in the field of education of social workers. The research can contribute to the innovation of study department and lead to a more qualified education. The results are also an implication for researched at other universities.

Keywords:

motivation, social work, students, university, study

⁵ Kontakt: Prof. PhDr. Martina Mojtoová, PhD., Katedra sociálnej práce a sociálnych vied, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva UKF, Kraskova 1, 949 74 Nitra; mmojtova@ukf.sk

1 ÚVOD

V oblasti vzdelávania sociálnych pracovníkov sú v poslednom období časté diskusie o inovácii obsahu študijného odboru, o kvalite vzdelávania a tiež o vyššom počte uchádzačov a ich motivácii k výberu štúdia sociálnej práce. Motivácia, ktorá predstavuje akúsi vnútornú hybnú silu človeka k činnosti, či k dosiahnutiu cieľa, je dôležitá pri výbere budúceho povolania a smerovania. Nakoľko sa so študentmi sociálnej práce stretávame denne, vnímame ich rôzny záujem a aktívne zapojenie sa do študijného procesu. Preto nás zaujímala ich reálna motivácia k štúdiu daného odboru – aké najčastejšie dôvody mali pre výber daného štúdia, či bude prevládať vnútorná, alebo vonkajšia motivácia, či zistíme rozdiely v motivácii vzhľadom na stupeň a formu štúdia. Tieto zistenia v rámci nášho výskumu môžu byť prínosné pre zefektívnenie a skvalitnenie študijného programu. Spoznanie motivácie súčasných študentov môže pomôcť pri podpore faktorov vnútornej motivácie, ktoré vychádzajú zo základných hodnôt povolania sociálnej práce, ako sú: snaha pomáhať druhým, filantropia, charitatívna činnosť, dobrovoľníctvo.

1.1 Teoretické východiská

Motivácia (latinsky motus) znamená pohyb, popud, podnet, nepokoj, prevrat, pohnútku, vášeň (Tuma, 1991). Je to systémovo utriedený súbor faktorov, ktoré vzbudzujú, udržujú, podnecujú a riadia správanie človeka pri dosahovaní istého cieľa svojej činnosti. Motivácia môže byť chápaná tak podobne ako stav organizmu či potencialita osobnosti, môže byť kladený prevažujúci dôraz buď na obsahovú, alebo na procesnú stránku (Hrabal, Man, Pavelková, 1984).

Podľa Vendela (2007) patrí motivácia k jednému z dvoch najdôležitejších predpokladov v edukačnom procese popri schopnostiach.

Motivácia sa zvykne rozdeľovať na vnútornú a vonkajšiu. Vnútnú motiváciu môžeme chápať ako stav, ktorý „núti“ človeka niečo urobiť pre vlastné uspokojenie. Vnútná, alebo tiež intrinsická motivácia je motivácia, ktorú si ľudia sami vytvárajú a ktorá ich ovplyvňuje, aby sa správali určitým spôsobom (Nakonečný, 1992).

Carpendale a Lewis (2004) uvádzajú, že vnútorná motivácia spočíva na faktoroch ako záujmy a zvedavosť, potešenie z činnosti, radosť z úspechu a pod. Úspech v učení zvyšuje sebavedomie, naplňa študenta pocitom uspokojenia, zvyšuje jeho prestíž v triede. To, čo sa žiaci v škole učia, mali by vedieť využiť v praktickom živote. Niekedy to tak býva a tento motív pôsobí najmä na vyšších stupňoch vzdelania. Učenie nám pomáha dosahovať vytýčené ciele. Hovorí sa, že vnútorná motivácia študenta k učeniu je obvyčajne lepšia než vonkajšia. Študenti motivovaní vnútorným záujmom o vyučovanú látku alebo snahou niečím svetu okolo seba prispieť zostanú motivovaní ešte dlho potom, čo sa študenti motivovaní oceneniami a pochvalami už akejkol'vek snahy učiť vzdali.

Vnútná motivácia sa ukázala ako dôležitý fenomén vo vzdelávaní. Pozitívna vnútorná motivácia môže viesť k vysoko kvalitnému vzdelávaniu a kreativite (Ryan, Deci, 2000).

Zelina (2007) hovorí o tom, že vnútornou motiváciou sa môže dosiahnuť krátkodobo nižší výkon, ale kvalita naučeného je lepšia a najmä motivácia k učeniu a poznávaniu sa zvyšuje, čo je z dlhodobejšieho hľadiska vysoko pozitívnym javom. Motivácia by mala byť krátka, ale dynamická a pestrá, aby bola pre žiakov zaujímavá. Najúčinnější je konkrétna, týkajúca sa každodenného života.

Podľa Pavelkovej (2002) vnútorná motivácia plynie prevažne z poznávacích potrieb študenta. Študent, u ktorého prevláda vnútorná motivácia, vykonáva určitú činnosť len kvôli nej samotnej, bez očakávania akejkol'vek formy odmeny, pochvaly alebo ocenenia. Študenti, u ktorých prevláda vnútorná motivácia, študujú na univerzite kvôli ich záujmu a z vlastného presvedčenia.

Kachaňáková (2007) píše o vnútornej motivácii ako o najlepšej forme motivácie. Napriek tomu uvádza, že väčšina ľudí potrebuje byť motivovaná aj zvonka.

Vonkajšiu motiváciu môžeme zjednodušene chápať ako všetko to, čo sa robí pre človeka, aby bol motivovaný (Nakonečný, 1992).

Hančinová (2016) uvádza, že vyučujúci sa nemôže spoliehať len na vnútornú motiváciu, pretože niekedy je látka nudná. Sú situácie, v ktorých je potrebné použiť pobádaní aj z vonkajška. Prospechové štipendium, odmeny najlepším študentom, pochvaly učiteľa, to sú niektoré z prostriedkov, ktoré používajú školy k podnecovaniu učenia u študentov. Rodičia používajú vonkajšiu motiváciu: dary za dobré vysvedčenie a pod. Študenti sú často motivovaní aj strachom zo zlých známok a z neúspechu. Študenti by nemali byť motivovaní strachom z neúspechu, ale túžbou uspieť. Dôležitý faktor vonkajšej motivácie – sociálne prostredie, v ktorom sa študenti učia. Ovplyvňuje motiváciu študentov dvoma spôsobmi: hodnotiacou klímou a spôsobom interakcie študentov.

Armstrong (1999) píše o pracovnej motivácii. V súvislosti s vonkajšou motiváciou môžu byť ľudia motivovaní manažmentom prostredníctvom takých metód, ako je odmeňovanie, povyšovanie, pochvala. Vonkajšia motivácia zahŕňa externé faktory, ktoré vytvára podnik pre ľudí, aby boli vo všetkých smeroch motivovaní pri dosahovaní podnikových cieľov. V našom prípade môžeme tieto externé faktory aplikovať podobne na univerzitu, ktorá prostredníctvom podmienok, ktoré vytvára pre študentov, ich týmto motivuje k štúdiu zvonka.

Hančinová (2016) tvrdí, že vonkajšiu motiváciu môžeme charakterizovať ako proces, v ktorom podnety prichádzajúce z vonkajšieho prostredia (zo strany pedagógov) usmerňujú činnosť študenta, čím sa dosiahne želaný cieľ.

Vonkajšia motivácia nastáva, keď sme motivovaní k správaniu sa alebo k aktivitám, aby sme získali odmenu alebo aby sme sa vyhli trestu. V tomto prípade sa správame určitým spôsobom preto, lebo to považujeme za uspokojujúce s cieľom získať niečo na oplátku alebo sa vyhnúť niečomu nepríjemnému. Vnútna motivácia zahŕňa zapojenie sa do správania, pretože je osobne odmeňujúca. Vykonávať činnosť pre seba samú, a nie ako túžbu po nejakej vonkajšej odmene. V podstate samotné správanie človeka je vlastnou odmenou (Cherry, 2018).

Podľa Collinsa (2008) je motivácia ovplyvňovaná ľudskou psychikou, ktorá je podmieňovaná špecifickými vplyvmi. Tieto vplyvy pôsobia ako pozitívne vnútorné hnacie sily alebo motív vedúci k výkonu motivovanej činnosti alebo konaniu.

V našom výskume sme sa zamerali na motiváciu u študentov sociálnej práce na Katedre sociálnej práce a sociálnych vied (ďalej len KSPSV) Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre (ďalej len UKF). Táto katedra motivuje študentov zmysluplnosťou sociálnej práce, získaním poznatkov so širokým uplatnením, možnosťou stať sa profesionálom v tom, čo robia, a pripravuje študentov na sprevádzanie klientov v ťažkých životných situáciách.

KSPSV uvádza viacero dôvodov, *prečo si vybrať štúdium sociálnej práce, a tieto práve môžu byť dôvodom výberu danej univerzity a študijného odboru, sú to napr.:*

- Študent je vnímaný ako rovnocenný partner a snahou je podporiť ho v osobnostnom a profesijnom raste,
- rôznorodosť a rozsah poznatkov z oblasti psychológie, práva, pedagogiky, zdravotníctva, sociológie, filozofie, manažmentu, tvorby projektov umožňuje absolventovi uplatniť sa vo verejnoprávných inštitúciách, v štátnej sfére, v špecializovaných organizáciách a inštitúciách, v teréne, ale aj vo vedecko-výskumných aktivitách,
- aktuálne poskytuje KSPSV štúdiom v troch stupňoch vysokoškolského vzdelávania – bakalárskom, magisterskom a doktorandskom (všetky stupne sú zároveň poskytované v dennej i externej forme, štúdiom sa realizuje prevažne prezenčnou formou, s postupným zavádzaním prvkov tzv. pružného vzdelávania, e-learningu), sprievodcami štúdiom sú pedagógovia pôsobiaci v praxi, ktorí pripravujú študenta, aby dokázal profesionálne pomôcť ľuďom v zložitých životných situáciách. Všetky osvojené vedomosti i zručnosti si študent môže vyskúšať v priamej práci s klientom počas odbornej praxe, katedra podporuje iniciatívu študentov a ponúka možnosť podieľať sa na realizácii workshopov a odborných konferencií,
- možnosť získať nové poznatky a spoznávať iné kultúry prostredníctvom študijných pobytov Erasmus+ (Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, 2018).

Tieto atribúty sme uviedli, nakoľko našim výskumným problémom bolo aj zistiť, ako študenti hodnotia svoje štúdium na KSPSV UKF v Nitre.

1.2 Výskumný problém a cieľ

Naším výskumným problémom bolo identifikovať faktory vnútornej a vonkajšej motivácie študentov/tyiek sociálnej práce, ktoré zohľadňujú pri výbere štúdia na KSPSV UKF v Nitre, a zistiť, ako študenti/tyky sociálnej práce hodnotia svoje štúdium v odbore sociálna práca na KSPSV UKF v Nitre.

V nadväznosti na výskumný problém sme si stanovili 3 výskumné ciele. V súvislosti s cieľmi výskumu sme následne formulovali výskumné otázky a hypotézy.

Prvým výskumným cieľom bolo zistiť, čo motivovalo študentov/tyky k výberu štúdia sociálnej práce na KSPSV v odbore sociálna práca UKF v Nitre. V nadväznosti na tento cieľ a na predchádzajúcu výskumnú štúdiu Žiakovej a Balogovej (2018), potvrdzujúcu prevládanie vnútornej motivácie ku štúdiu sociálnej práce u študentov/tyiek slovenských vysokých škôl nad vonkajšou motiváciou, sme formulovali nasledovné výskumné otázky a hypotézu:

VO₁: Ktoré najčastejšie dôvody pre výber štúdia na UKF v Nitre uvádzajú študenti/tyky KSPSV?

VO₂: Ktoré faktory zohľadňovali účastníci pri výbere štúdia sociálnej práce na KSPSV UKF v Nitre?

VO_{2a}: Ktoré faktory vnútornej motivácie zohľadňovali účastníci pri výbere štúdia sociálnej práce na KSPSV UKF v Nitre?

VO_{2b}: Ktoré faktory vonkajšej motivácie zohľadňovali účastníci pri výbere štúdia sociálnej práce na KSPSV UKF v Nitre?

VH₃: Študenti/tyky dosahujú štatisticky vyššie skóre vo vnútornej motivácii v porovnaní s vonkajšou motiváciou k štúdiu sociálnej práce na KSPSV UKF v Nitre.

Druhým výskumným cieľom bolo zistiť, či sa študenti/tyky štatisticky významne líšia vo vnútornej a vonkajšej motivácii k štúdiu odboru sociálna práca vzhľadom na pohlavie, stupeň štúdia a formu štúdia. Výsledky podobne zameranej výskumnej štúdie Kohútovej a Almášiovej (2016) potvrdili existenciu štatisticky významných medzipohlavných rozdielov vo vnútornej motivácii v prospech študentiek sociálnej práce. V prípade medzipohlavných rozdielov vo vonkajšej motivácii dosahovali študenti v porovnaní so študentkami vyššiu úroveň, ale tieto rozdiely neboli štatisticky významné. Vzhľadom na stupeň štúdia autorky neidentifikovali štatisticky významný rozdiel vo vnútornej ani vo vonkajšej motivácii.

Rozdiely v motivácii vzhľadom na formu štúdia neboli doposiaľ výskumne overené, preto sme v tejto oblasti sformulovali výskumné otázky. Vychádzajúc z predošlých výskumných zistení formulujeme nasledovné výskumné hypotézy a otázky:

VH_{4a}: Študenti sociálnej práce dosahujú štatisticky významne nižšiu úroveň vnútornej motivácie k štúdiu sociálnej práce v porovnaní so študentkami.

VH_{4b}: Študenti sociálnej práce dosahujú štatisticky významne vyššiu úroveň vonkajšej motivácie k štúdiu sociálnej práce v porovnaní so študentkami.

VH_{5a}: Študenti/tyky 1., 2. a 3. stupňa štúdia sa štatisticky významne nelíšia v úrovni vnútornej motivácie k štúdiu sociálnej práce.

VH_{5b}: Študenti/tyky 1., 2. a 3. stupňa štúdia sa štatisticky významne nelíšia v úrovni vonkajšej motivácie k štúdiu sociálnej práce.

VO_{6a}: Líšia sa študenti/tyky dennej a externej formy štúdia v úrovni vnútornej motivácie k štúdiu sociálnej práce?

VO_{6b}: Líšia sa študenti/tyky dennej a externej formy štúdia v úrovni vonkajšej motivácie k štúdiu sociálnej práce?

Naším tretím výskumným cieľom bolo zistiť, ako hodnotia študenti/tyky KSPSV svoje štúdium. V tejto súvislosti sme formulovali nasledovné výskumné otázky:

VO_{7a}: Ktoré atribúty súvisiace so štúdiom hodnotia študenti/tyky KSPSV pozitívne?

VO_{7b}: Aký spôsob štúdia a aktivity na hodinách študenti/tyky KSPSV preferujú?

2 METÓDA

V tejto časti bližšie popisujeme výskumnú vzorku – štruktúru participantov podľa pohlavia, stupňa a formy štúdia a podľa vierovyznania. Venujeme sa tiež meraciemu nástroju nášho výskumu a napokon štatistickej analýze dát.

2.1 Výskumná vzorka

Vzhľadom k tomu, že cieľom našej práce bolo skúmať motiváciu k štúdiu odboru sociálna práca konkrétne na UKF v Nitre, výber výskumnej vzorky bol zámerný, špecificky zameraný na súčasných študentov KSPSV. Nakoľko na tejto univerzite sa motivácia k štúdiu odboru sociálna práca doposiaľ neskúmala, naše výsledky boli získané za účelom porovnania s výsledkami výskumov realizovaných na iných vysokých školách a univerzitách na Slovensku (napr. Prešovská univerzita v Prešove, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Rožňave, Katolícka univerzita v Ružomberku).

Zber dát prebiehal prostredníctvom dotazníka vo forme ceruzka – papier distribuovaného osobne študentom a študentkám KSPSV UKF v Nitre počas výučby v septembri a októbri 2018.

Keďže sa výskumu zúčastnilo 250 študentov/tiek z celkového počtu 285 študentov/tiek študujúcich v odbore sociálna práca a aplikovaná sociálna práca na KSPSV UKF v Nitre, naša výskumná vzorka predstavuje reprezentatívny výber vzhľadom na cieľ našej práce (vypovedať o motivácii študentov/tiek odboru sociálna práca na KSPSV UKF v Nitre). Výsledky získané od študentov/tiek zúčastnených na našom výskume však nemožno zovšeobecňovať na všetkých študentov/ky odboru sociálna práca na Slovensku. Vo výskumnej vzorke boli zastúpení študenti/ky všetkých 3 stupňoch štúdia v dennej aj v externej forme. V tabuľke 1 uvádzame štruktúru výskumnej vzorky z hľadiska pohlavia. Nepomer medzi pohlaviami (81,2% žien) odzrkadľuje štandard v prípade štúdia sociálnej práce. V tabuľke 2 uvádzame štruktúru participantov z hľadiska stupňa a formy štúdia. Najväčšie zastúpenie bolo študentov na 1. stupni štúdia (60,4 %), a tiež v dennej forme štúdia (54,8 %). Graf 1 zobrazuje štruktúru výskumnej vzorky z hľadiska vierovyznania. Väčšina participantov sa hlásila k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (78,8 %), a tiež k evanjelickému vierovyznaniu (8,4 %). Druhou najčastejšou odpoveďou participantov bola možnosť „bez vierovyznania“ (10,8 %).

Tabuľka 1: Štruktúra participantov podľa pohlavia

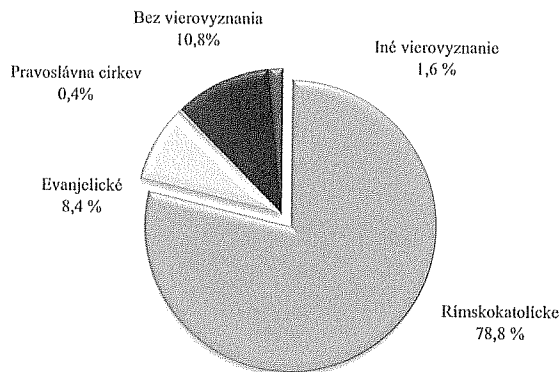
Pohlavie	Počet	Percentá
Muž	47	18,8%
Žena	203	81,2%

Tabuľka 2: Štruktúra participantov podľa stupňa a formy štúdia

		Počet	Počet v %
Stupeň štúdia	1. stupeň	151	60,4%
	2. stupeň	93	37,2%
	3. stupeň	6	2,4%
Forma štúdia	denná	137	54,8%
	externá	113	45,2%

Graf 1: Štruktúra participantov podľa vierovyznania

2.2 Merací nástroj

Ako výskumnú metódu sme používali dotazník vlastnej konštrukcie, ktorý sme distribuovali osobne. Pri jeho zostavovaní sme vychádzali z podobných výskumov, ktoré sa zaoberali skúmaním motivácie a jej jednotlivých faktorov u študentov sociálnej práce na iných vysokých školách. Dotazník obsahoval celkovo 14 otázok. Prvá časť dotazníka obsahovala otázky zamerané na socio-demografické údaje participantov (pohlavie, národnosť, vierovyznanie, ročník štúdia, forma štúdia). V dotazníku sme ďalej zisťovali plány študentov po ukončení I. či II. stupňa štúdia, a tiež odkiaľ sa dozvedeli o možnosti študovať sociálnu prácu na UKF v Nitre. Nasledujúce otázky obsahovali 26 tvrdení, ktoré popisovali možnú vonkajšiu i vnútornú motiváciu participantov. Z toho 7 tvrdení sa týkalo motivácie k výberu štúdia na UKF v Nitre a participantí mali označiť najviac 3 tvrdenia. Ostatných 19 tvrdení sa týkalo motivácie k výberu štúdia sociálnej práce na KSPSV UKF v Nitre. Participantí mali vybrať 1–5 tvrdení a každému tvrdeniu priradiť počet bodov podľa toho, nakoľko bolo dané tvrdenie pre nich rozhodujúce pri výbere štúdia. Záver dotazníku bol venovaný hodnoteniu štúdia u súčasných študentov/tiek KSPSV UKF v Nitre.

2.3 Štatistická analýza dát

Na štatistickú analýzu dát boli použité programy Microsoft Excel 2013 a Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) verzia 22. Dáta sme analyzovali na univariačnej úrovni (priemerné hodnoty, štandardné odchýlky, percentá, koeficienty šikmosti a strmosti) aj na bivariačnej úrovni. Normalitu dát sme testovali prostredníctvom koeficientov šikmosti a strmosti. Keďže dáta splňali požiadavku normálneho rozloženia (koeficienty šikmosti a strmosti v rámci všetkých skúmaných skupín dosahovali hodnoty nižšie ako ± 2), na porovnanie jednotlivých skupín v sledovaných premenných sme použili parametrické testy. Komparácia priemerného skóre vo vonkajšej a vnútornej motivácii študentov/tiek bola uskutočnená prostredníctvom Studentovho t-testu pre 2 závislé výbery. Na komparáciu úrovne vonkajšej a vnútornej motivácie študentov/tiek k štúdiu sociálnej práce vzhľadom na pohlavie, stupeň štúdia a formu štúdia sme použili Studentov t-test pre 2 nezávislé výbery. Výsledky nášho výskumu uvádzame v nasledujúcej kapitole.

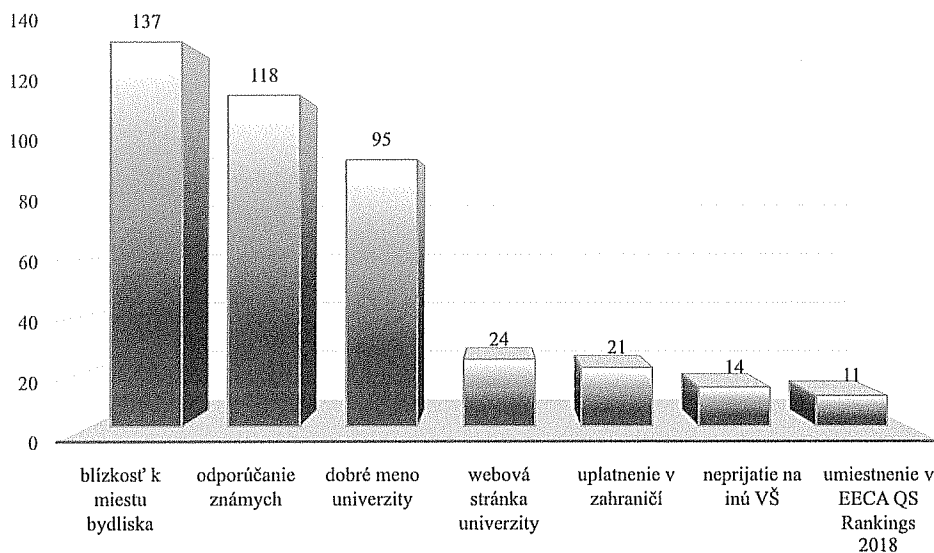
3 VÝSLEDKY

V nadväznosti na VO₁ sme sa participantov pýtali, čo ich motivovalo k výberu štúdia na UKF v Nitre. Participantí mali možnosť vybrať si maximálne 3 z ponúkaných tvrdení. Výsledky prezentované v grafe 2 ukazujú, že študentov/tiek najčastejšie motivovalo, že univerzita sa nachádza

blízko k miestu bydliska (súhlasilo 137 respondentov) a že im UKF v Nitre odporučili známi (118 respondentov). Študenti/tky najmä často vyberali možnosti „Pre túto univerzitu som sa rozhodol/a preto, lebo ma na inú vysokú školu nezobrali.“ (14 respondentov) a „Univerzitu som si vybral/a na základe úspešného umiestnenia univerzity na 181.–190. priečke v EECA QS Rankings 2018 TOP 200 univerzít.“ (11 respondentov).

Graf 2: Dôvody výberu štúdia na UKF v Nitre

Následne sme zisťovali, ktoré faktory zohľadňovali študenti/tky pri výbere štúdia odboru sociálnej práce na KSPSV UKF v Nitre (VO_2), pričom sme sa zamerali zvlášť na najčastejšie faktory vnútornej (VO_{2a}) aj vonkajšej motivácie (VO_{2b}). V tabuľke 3 uvádzame jednotlivé tvrdenia týkajúce sa vonkajšej aj vnútornej motivácie ku štúdiu sociálnej práce na KSPSV. Z ponúkaných tvrdení mali respondenti vyberať tie, ktoré ich motivovali ku štúdiu. Z výsledkov prezentovaných v tabuľke 3 vyplýva, že študentov/tky najčastejšie motivovali vnútorné motívy, konkrétne „snaha, ochota a reálna možnosť pomôcť druhým“ (s tvrdením súhlasilo 138 študentov) a túžba „v budúcnosti pracovať v danej oblasti“ (104 študentov). Najmenej častými motívmi boli motívy vonkajšej motivácie, konkrétne „prestíž odboru v spoločnosti“ (5 študentov) a „dobré finančné ohodnotenie práce“ (6 študentov).

Tabuľka 3: Frekvencia odpovedí týkajúcich sa motivácie ku štúdiu na KSPSV

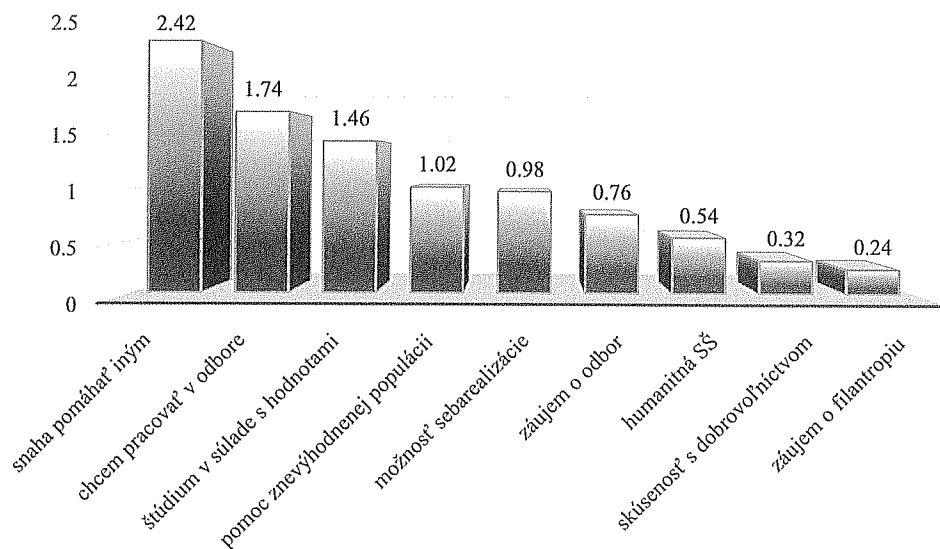
MOTIVÁCIA	TVRDENIE	ODPOVEĎ	
		áno	nie
vnútorná	snaha, ochota a reálna možnosť pomôcť druhým	138	107
vnútorná	v budúcnosti chcem pracovať v danej oblasti	104	142
vonkajšia	chcem získať vysokoškolský titul	97	149
vnútorná	odbor je v súlade s mojimi hodnotami	94	152
vonkajšia	na katedre nie sú prijímacie skúšky	66	179
vnútorná	sociálna práca pomáha znevýhodnenej populácii	65	181
vnútorná	štúdium ponúka možnosť sebarealizácie	64	182
vonkajšia	štúdium na katedre nie je náročné	55	191

vnútorná	záujem o odbor	52	194
vonkajšia	na katedru išiel študovať aj môj kamarát	41	215
vnútorná	moja SŠ bola humanitného charakteru	33	213
vonkajšia	na katedre pracujú kvalitní odborníci	25	221
vonkajšia	nedostal/a som sa na iný odbor	21	224
vonkajšia	možnosť získať PhD. vzdelanie	20	226
vnútorná	minulá skúsenosť s dobrovoľníctvom	19	226
vnútorná	zaujímam sa o filantropiu	16	230
vonkajšia	štúdium na katedre je bezplatné	16	230
vonkajšia	sociálna práca je dobre finančne ohodnotená	6	240
vonkajšia	odbor má dostatočnú prestíž v spoločnosti	5	246

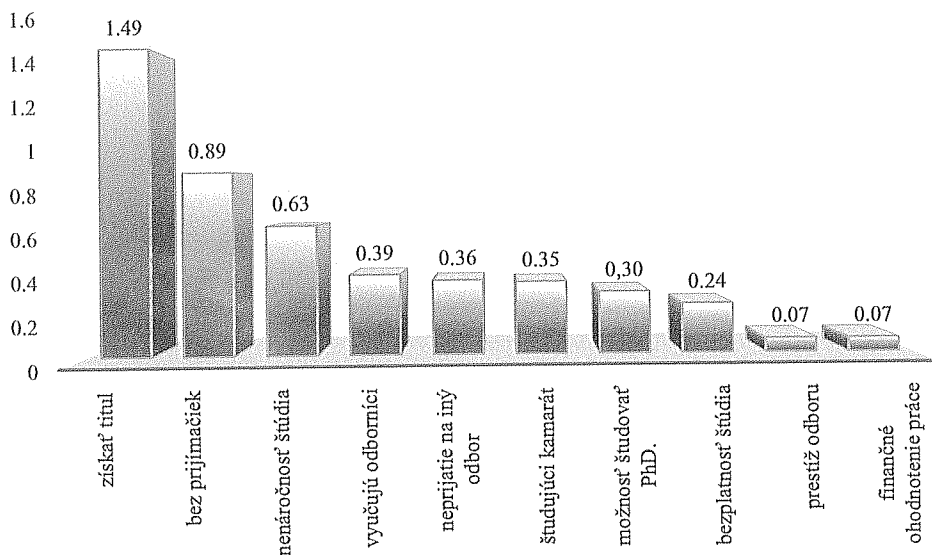
V súvislosti s faktormi vnútornej motivácie (VO_{2a}) študentov/ky najviac motivovala „snaha, ochota a reálna možnosť pomôcť druhým“ ($AM = 2,42$) a túžba „v budúcnosti pracovať v danej oblasti“ ($AM = 1,74$). Najmenej ich motivoval „záujem o filantropiu“ ($AM = 0,24$) a predošlá „skúsenosť s dobrovoľníctvom“ ($AM = 0,32$). Výsledky prezentujeme v grafe 3.

Graf 3: Faktory vnútornej motivácie študentov/tiek ku štúdiu sociálnej práce

Z faktorov vonkajšej motivácie (VO_{2b}) študentov/ky sociálnej práce najviac motivovala možnosť „získať vysokoškolský titul“ ($AM = 1,49$) a skutočnosť, že nemuseli absolvovať „prijímacie skúšky“ ($AM = 0,89$). Najmenej časté motívy z oblasti vonkajšej motivácie bolo „dobré finančné ohodnotenie práce“ ($AM = 0,07$) a „prestíž odboru v spoločnosti“ ($AM = 0,07$).

Graf 4: Faktory vonkajšej motivácie študentov/tiek ku štúdiu sociálnej práce

V nadväznosti na VH_3 sme skúmali, či u študentov/tiek prevládajú faktory vnútornej, alebo vonkajšej motivácie k štúdiu odboru sociálna práca na KSPSV. Keďže dáta splňali podmienku normality (hodnoty šikmosti a strmosti boli v prípade vnútornej aj vonkajšej motivácie nižšie ako ± 2), na overenie VH_3 sme použili Studentov t-test pre 2 závislé výbery. Výsledky uvedené v tabuľke 4 ukazujú, že participanti dosahovali v priemere vyššie skóre vo vnútornej ($AM = 9,51$) ako vo vonkajšej motivácii ($AM = 4,82$), pričom tento rozdiel bol štatisticky významný ($t_{(244)} = 7,764$; $p \leq ,001$). Vychádzajúc z týchto výsledkov prijímame VH_3 .

Tabuľka 4: Porovnanie faktorov vonkajšej a vnútornej motivácie ku štúdiu sociálnej práce

	vnútorná		vonkajšia		t	df	p
	AM_1	SD_1	AM_2	SD_2			
motivácia k štúdiu	9,51	6,22	4,82	4,62	7,764	244	,000

Následne sme sa zamerali na komparáciu vnútornej a vonkajšej motivácie k štúdiu odboru sociálna práca vzhľadom na pohlavie (VH_{4a}), stupeň (VH_{4b}) a formu štúdia (VO_6) respondentov/tiek. Na zistenie medzipohlavných rozdielov v preferovaných faktoroch vonkajšej a vnútornej motivácie ku štúdiu sme použili Studentov t-test pre 2 nezávislé výbery. Výsledky prezentované v tabuľke 5 ukazujú, že študenti dosahovali v porovnaní so študentkami sociálnej práce štatisticky významne nižšie skóre vo faktoroch vnútornej motivácie ($t_{(243)} = 3,578$; $p \leq ,001$) a štatisticky významne vyššie skóre vo faktoroch vonkajšej motivácie ($t_{(243)} = 2,326$; $p \leq ,05$). Na základe týchto výsledkov prijímame VH_{4a} a VH_{4b} .

Tabuľka 5: Porovnanie faktorov vonkajšej a vnútornej motivácie ku štúdiu sociálnej práce vzhľadom na pohlavie

	študenti (n = 47)		študentky (n = 198)		t	df	p
	AM ₁	SD ₁	AM ₂	SD ₂			
vnútorná motivácia	6,66	5,72	10,19	6,16	3,578	243	,000
vonkajšia motivácia	6,21	4,88	4,48	4,51	2,326	243	,021

V súvislosti s komparáciou úrovne vnútornej a vonkajšej motivácie študentov/tiek vzhľadom na stupeň štúdia (VH_2) sme porovnávali len študentov/tky bakalárskeho a magisterskeho stupňa štúdia vzhľadom k tomu, že v našej výskumnej vzorke bol nízky počet študentov/tiek doktorandského stupňa ($n = 6$). Na štatistickú analýzu dát bol použitý Studentov t-test pre dva nezávislé výbery. Výsledky prezentované v tabuľke 6 potvrdzujú, že študenti 1. a 2. stupňa sa štatisticky významne nelíšia v miere vnútornej motivácie k štúdiu ($t_{(237)} = ,097$; $p > ,05$). Na základe týchto výsledkov prijímame VH_{5a} . V prípade vonkajšej motivácie sme zaznamenali štatisticky významné rozdiely medzi študentmi/tkami 1. a 2. stupňa ($t_{(237)} = 2,924$; $p \leq ,01$) v prospech študentov/tiek 1. stupňa štúdia. Na základe týchto výsledkov zamietame VH_{5b} .

Tabuľka 6: Porovnanie faktorov vonkajšej a vnútornej motivácie ku štúdiu sociálnej práce vzhľadom na stupeň štúdia

	1. stupeň štúdia (n = 151)		2. stupeň štúdia (n = 93)		t	df	p
	AM ₁	SD ₁	AM ₂	SD ₂			
vnútorná motivácia	9,31	6,41	9,39	5,78	0,097	237	,923
vonkajšia motivácia	5,54	4,91	3,76	3,98	2,924	237	,004

Na porovnanie študentov dennej a externej formy štúdia vo vnútornej (VO_{6a}) a vonkajšej motivácii (VO_{6b}) sme použili Studentov t-test pre 2 nezávislé výbery. Výsledky prezentované v tabuľke 7 ukazujú, že študenti dennej a externej formy štúdia sa štatisticky významne nelíšia vo vnútornej motivácii ($t_{(243)} = ,281$; $p > ,05$). Študenti dennej formy dosahovali štatisticky významne vyššie skóre vo vonkajšej motivácii v porovnaní so študentmi externej formy štúdia ($t_{(243)} = 2,359$; $p \leq ,05$).

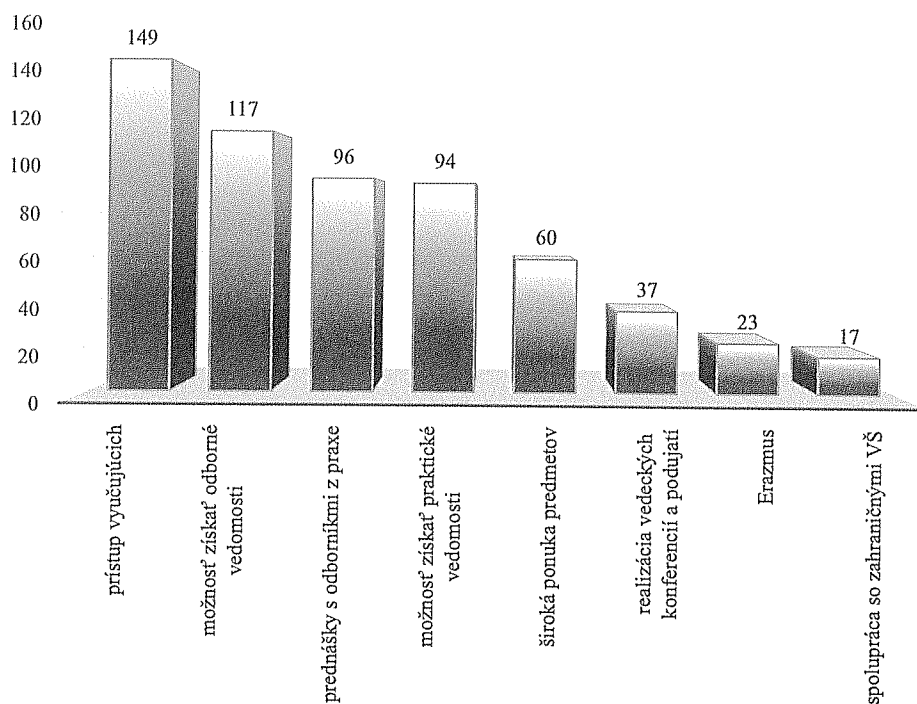
Tabuľka 7: Porovnanie faktorov vonkajšej a vnútornej motivácie ku štúdiu sociálnej práce vzhľadom na formu štúdia

	denná forma (n = 137)		externá forma (n = 113)		t	df	p
	AM ₁	SD ₁	AM ₂	SD ₂			
vnútorná motivácia	9,61	6,08	9,39	6,40	,281	243	,779
vonkajšia motivácia	5,45	5,03	4,07	3,99	2,359	243	,019

Posledným výskumným cieľom nášho výskumu bolo zistiť, ako hodnotia študenti/tky KSPSV svoje štúdium. V tejto súvislosti sme zisťovali, ktoré z ponúkaných atribútov súvisiacich so štúdiom hodnotia študenti/tky KSPSV pozitívne (VO_{7a}). Z výsledkov prezentovaných na grafe 5 vyplýva, že študentom sa v súvislosti so štúdiom najviac páči „prístup vyučujúcich“ (vybralo 149 študentov) a „možnosť získať odborné vedomosti v danom odbore“ (117 študentov). Respondenti najmenej

často vnímali ako pozitívny atribút svojho štúdia „spoluprácu s inými vysokými školami v zahraničí“ (17 študentov) a „možnosť vycestovať do zahraničia v rámci štúdia (Erasmus)“ (23 študentov).

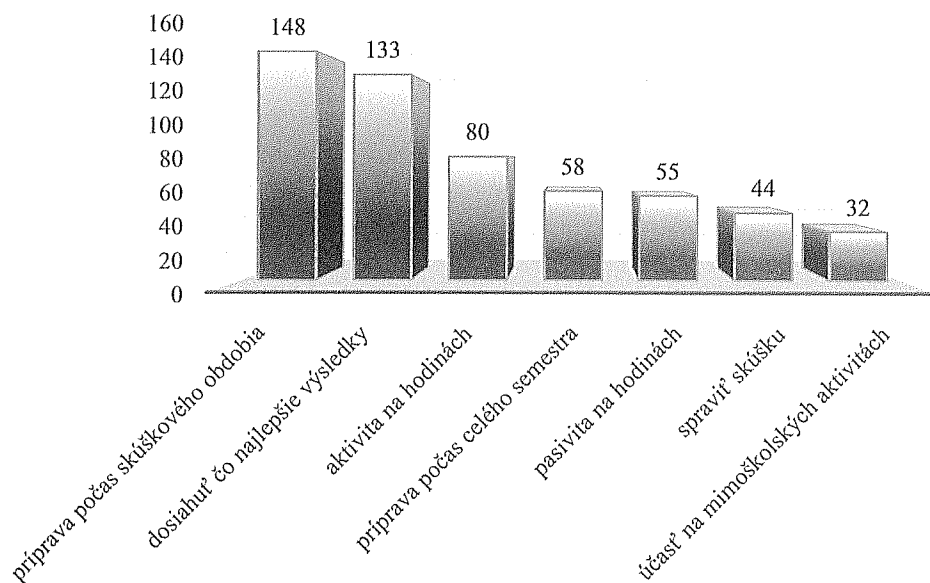
Graf 5: Atribúty súvisiace so štúdiom na katedre

V súvislosti s naším siedmym výskumným cieľom sme zisťovali tiež, aký spôsob štúdia a aktivity na hodinách študenti/tky KSPSV preferujú (VO_{7b}). Výsledky prezentované na grafe 6 ukazujú, že študenti/tky najčastejšie súhlasili s výroky „Na skúšky sa pripravujem počas skúškového obdobia.“ (148 študentov) a „Snažím sa, aby moje výsledky boli čo najlepšie.“ (133 študentov). Respondenti najmenej často súhlasili s výroky „Počas štúdia sa zúčastňujem aj mimoškolských aktivít.“ (32 študentov) a „Nechcem mať dobré výsledky, dôležité je len, aby som skúšku spravil/a.“ (44 študentov).

Graf 6: Aktivita na hodinách a príprava študentov na skúšky

DISKUSIA

UKF v Nitre je moderná európska univerzita, ktorá je známa svojou rozmanitosťou študijných programov v rámci piatich fakúlt. Pri rozhodovaní vo výbere tejto univerzity účastníci prihládali najmä na to, že univerzita sa nachádza blízko k miestu bydliska. Dôležitým faktorom vo výbere UKF v Nitre bolo tiež odporúčanie známym.

Medzi najčastejšie uvádzané faktory vnútornej motivácie človeka patrí: potreba činnosti, potreba kontaktu s druhými ľuďmi, túžba po sebarealizácii a iné (Tureckiová, 2004). Tieto faktory potvrdil aj náš výskum. Účastníci najčastejšie volili ako faktory vnútornej motivácie práve možnosti: „snaha pomáhať iným“, „motivácia pracovať v danom odbore“ a „štúdium v súlade s vlastnými hodnotami“. Pavelková (2002) tvrdí, že študentov, ktorí sú zväčša motivovaní zvonka, nezaujímajú natoľko poznávanie nových vecí. Medzi faktory vonkajšej motivácie zaraďujú Herzka a Fuksová (2009) napríklad náplň štúdia, vzťahy na pracovisku (fakulte), informácie, participáciu, štýl vedenia (vyučovania) a iné. Medzi najčastejšie odpovede vonkajšej motivácie našich účastníkov patrili nasledujúce faktory: „získanie vysokoškolského titulu“, „na štúdium sa prijíma bez prijímačiek“ a „nenáročnosť štúdia“. Najmenej často označovanou možnosťou bolo tvrdenie „dobré finančné ohodnotenie práce“.

Priemerné hodnoty zistené z výskumu ukazujú, že študenti dosahovali v priemere vyššie skóre vo vnútornej ako vonkajšej motivácii, pričom tento rozdiel bol štatisticky významný. VH_3 sa nám potvrdila. Naše výsledky sa stotožňujú aj s inými výskumami, ktoré sa robili na Slovensku. Výskum Žiakovej a Balogovej nepotvrdil hypotézu, že vonkajšia motivácia prevláda nad vnútornou, čo hodnotili ako pozitívne zistenie ich výskumu. Naše výsledky sa však nestotožňujú s výskumom Kohútovej a Almášiovej (2016). Z ich výskumu totiž vyplýva, že študentov k štúdiu študijného odboru sociálna práca motivuje v najväčšej miere možnosť získania vysokoškolského titulu, bezplatnosť štúdia, nenáročnosť štúdia a záujem o daný odbor, čiže u nich prevládali faktory vonkajšej motivácie.

V našom výskume sme tiež zisťovali, či sa budú líšiť faktory vo vnútornej a vonkajšej motivácii vzhľadom na pohlavie, stupeň a formu štúdia. Zistili sme, že študenti dosahovali v porovnaní so študentkami sociálnej práce štatisticky významne nižšie skóre vo faktoroch vnútornej motivácie a štatisticky významne vyššie skóre vo faktoroch vonkajšej motivácie. Potvrdila sa nám hypotéza VH_{4a} a VH_{4b} . Pri porovnaní našich výsledkov s výsledkami výskumu Kohútovej a Almašiovej (2016), ktorý realizovali na Katolíckej univerzite v Ružomberku, boli ich výsledky podobné a potvrdili stanovenú hypotézu, že medzi študentmi a študentkami existuje štatisticky významný rozdiel vo vnútornej motivácii – študentky sociálnej práce sú vnútorne motivované vo väčšej miere ako študenti sociálnej práce. Vo svojom výskume však zistili, že medzi študentmi a študentkami neexistuje štatisticky významný rozdiel vo vonkajšej motivácii. V našom výskume sa potvrdilo, že študenti dosahovali štatisticky významne vyššie skóre vo faktoroch vonkajšej motivácie ako študentky. Tiež tieto autorky neidentifikovali štatisticky významný rozdiel vo vnútornej a vo vonkajšej motivácii vzhľadom na stupeň štúdia. V našom výskume sme rovnako neidentifikovali štatisticky významné rozdiely medzi študentmi/tkami bakalárskeho a magisterského stupňa štúdia, preto prijímame VH_{5a} . Študenti/ky doktorandského stupňa štúdia síce dosahovali v porovnaní s bakalármi a magistrami vyššiu úroveň vnútornej motivácie, ale keďže ich počet bol veľmi nízky, nezahŕňali sme ich do našich analýz. Táto oblasť si vyžaduje ďalšie preskúmanie s dôrazom na vyváženú výskumnú vzorku vzhľadom na stupeň štúdia. V prípade vonkajšej motivácie sme zistili štatisticky významné rozdiely medzi skupinami – študenti/ky 1. stupňa štúdia dosahujú štatisticky významne vyššie skóre vo vonkajšej motivácii v porovnaní so študentmi/tkami 2. stupňa štúdia. Zamietame našu hypotézu VH_{5b} .

V našom výskume sme porovnávali aj študentov v dennej a externej forme štúdia vo faktoroch vnútornej a vonkajšej motivácie. Vo faktoroch vnútornej motivácie sa respondenti štatisticky významne nelíšili vzhľadom k forme štúdia. Vo faktoroch vonkajšej motivácie dosahovali študenti/ky v dennej forme štatisticky významne vyššie skóre v porovnaní so študentmi/kami v externej forme.

Participantmi hodnotili svoje štúdium na KSPSV UKF v Nitre pozitívne. Pričom za najatraktívnejšie devízy katedry považujú prístup vyučujúcich, možnosť získania odborných vedomostí a realizovanie zaujímavých prednášok s odborníkmi z praxe. Študenti/ky tiež vo väčšine preferujú prípravu na skúšky počas skúškového obdobia, snažia sa, aby ich výsledky boli čo najlepšie a sú aktívni na hodinách.

Vnútorňá motivácia má hlbší a dlhodobjší účinok ako motivácia vonkajšia. Hlavne z toho dôvodu, že vychádza z vnútorného presvedčenia človeka. Napriek tomu má aj vonkajšia motivácia bezprostredný účinok. Nemusia však pôsobiť na človeka dlhodobo. Valachová a Zelina (in Klein, 2006) tvrdia, že vonkajšou motiváciou sa dosahuje vyšší výkon človeka, ale krátkodobo, pričom pri vnútornej motivácii sa dosahuje rovnako intenzívny stály výkon.

Výskum sa nám podarilo zrealizovať na vzorke respondentov reprezentatívnej vzhľadom na cieľ výskumu (skúmať motiváciu konkrétne u študentov/tiek KSPSV UKF v Nitre). Prínosom uskutočneného výskumu sú získané dáta, ktoré môžu byť podnetom pre výskum a komparáciu na iných vysokých školách a univerzitách. Limitom nášho výskumu je nereprezentatívnosť výskumnej vzorky vzhľadom na celú populáciu študentov/tiek odboru sociálna práca na všetkých vysokých školách a univerzitách na Slovensku, a zároveň nízky počet študentov/tiek 3. stupňa vzdelávania v odbore sociálna práca, ktorý síce odzrkadľuje aktuálny počet doktorandov študujúcich na KSPSV UKF v Nitre (100%-ná účasť aktuálne študujúcich doktorandov na výskume), ale neumožňuje komparovať výsledky študentov/tiek doktorandského štúdia so študentmi/tkami bakalárskeho a magisterského štúdia. Za limit našej práce považujeme tiež využitie dotazníku vlastnej konštrukcie, ktorý bol síce inšpirovaný predchádzajúcimi výskumami uskutočnenými na Slovensku, ale neboli overené jeho psychometrické vlastnosti. Vzhľadom k tomu, že išlo o sebvýpovedový dotazník, mohlo dochádzať ku skresleniu výpovedí respondentov v smere sociálnej žiadúcnosti. Študenti/ky sociálnej práce sa tak mohli vyjadrovať o vyššej miere svojej

vnútornej motivácie ku štúdiu v dôsledku toho, že považovali takéto odpovede za očakávané a žiaduce pre účely uskutočneného výskumu.

POUŽITÉ ZDROJE

- ARMSTRONG, M. 2007. *Řízení lidských zdrojů*. Praha: Grada.
- CARPENDALE, J., LEWIS, C. 2004. Constructing an Understanding of Mind: The Development of Children's Social Understanding With in Social Interaction. *Behavioral and Brain Sciences*, 27, 79–151 [online]. [9. 7. 2018]. Dostupné z: <https://orca.cf.ac.uk/35514/1/Leekam%202004.pdf>
- COLLINS, J. 2008. *Jak z dobré firmy udělat škvělou*. Praha: Grada Publishing.
- HANČINOVÁ, A. 2016. *Motivácia žiakov odborných škôl*. Dubnický technologický inštitút. Dubnica nad Váhom.
- HERZKA, P., FUKSOVÁ, N. 2009. Proces pracovnej motivácie pracovníkov vo výrobných podnikoch. *MANEKO*, 1(2), 126–138.
- CHERRY, K. 2018. *Extrinsic vs. Intrinsic Motivation: What's the Difference?* [online]. [22. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.verywellmind.com/differences-between-extrinsic-and-intrinsic-motivation-2795384>
- KACHAŇÁKOVÁ, A. et al. 2007. *Riadenie ľudských zdrojov*. Bratislava: Sprint vfra.
- KLEIN, V. 2006. *Motivácia k celoživotnému vzdelávaniu*. Žilina: Euroformes.
- KOHÚTOVÁ, K., ALMAŠIOVÁ, A. 2016. Vnútorná a vonkajšia motivácia k štúdiu sociálnej práce a k štúdiu na Katolíckej univerzite v Ružomberku. In: *Alumni Conference of Graduates: zborník príspevkov z vedecko-odbornej konferencie absolventov štúdia psychológie na FF KU v Ružomberku*. Ružomberok: Verbum, 83–98.
- NAKONEČNÝ, M. 1992. *Motivace pracovního jednání a její řízení*. Praha: Management press.
- PAVELKOVÁ, I. 2002. *Motivace žáků k učení: perspektivní orientace žáků a časový faktor v žákovské motivaci*. Praha: UK PedF.
- RYAN, R. M., DECI, E. L. 2000. Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions. In: *Contemporary Educational Psychology* [online]. [22. 1. 2019]. Dostupné z: https://ac.els-cdn.com/S0361476X99910202/1-s2.0-S0361476X99910202-main.pdf?_tid=06912397-27c8-4bfb-83a4-98c87790e4a0&acdnat=1548146021_c490d4eb7d324815230f5cddf81e5e9
- TUMA, M. 1991. *Tvorivý človek – Malá moderná encyklopédia*. Bratislava: Obzor.
- TURECKIOVÁ, M. 2004. *Řízení a rozvoj lidí ve firmách*. Praha: Grada publishing.
- UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE. 2018. *Chcete študovať sociálnu prácu?* [online]. Nitra: UKF. [9. 7. 2018]. Dostupné z: <https://www.fsvaz.ukf.sk/index.php/sk/10-fakulta/168-odbor-socialna-praca>
- VENDEL, Š. 2007. *Pedagogická psychológia*. Bratislava: Epos.
- ZELINA, M. 2007. Aplikácia sociálnej psychológie v edukačnom prostredí. In: VEREŠOVÁ a kol. *Sociálna psychológia*. Nitra: Enigma.
- ŽIAKOVÁ, E., BALOGOVÁ, B. *Vonkajšia a vnútorná motivácia k štúdiu sociálnej práce* [online]. Prešov. [9. 7. 2018]. Dostupné z: <https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Balogova4/subor/ziakova.pdf>